

1. POMĚR STRAN

Prezentaci vždy vytváříte s ohledem na to, jak a kde bude použita. Nezáleží na tom, jak vypadá na monitoru Vašeho počítače. Cílem je, aby vypadala dobře při projekci. Vždy je dobré využít plnou projekční plochu a přizpůsobit tomu poměr stran snímků. Jestliže je k dispozici plocha interaktivní tabule s poměrem stran 4:3, nastavte stejný poměr stran i v prezentaci. Pokud totiž použijete poměr 16:9, prezentace se Vám opticky zmenší, protože nevyužíváte čtvrtinu plochy. Stejně to samozřejmě platí i naopak.

2. BARVY

Vyberte si a pro celou prezentaci dodržujte jednotné nastavení barvy písma a barvy pozadí. Základním kritériem je jejich vzájemný kontrast, jenž ovlivní viditelnost a čitelnost textu. Vždy je třeba vzít navíc v úvahu fakt, že při projekci je viditelnost zpravidla horší než na monitoru, proto kontrast, který na monitoru při tvorbě prezentace působí jako vyhovující, se může při projekci projevit jako zcela nedostatečný. Volte proto vždy barvy, jež se od sebe velmi výrazně liší.

3. FONT

Obecné pravidlo říká, že pro základní text je třeba volit font ze správné skupiny podle způsobu užití – text, jenž bude čten vytištěný, má být napsán písmem patkovým (serifovým), text určený pro elektronickou prezentaci či publikaci písmem bezpatkovým (bezserifovým). Důvodem je v obou případech především lepší čitelnost. Toto pravidlo je možné nedodržet pouze u nadpisů, kde se naopak pro zvýraznění často používá právě font z opačné skupiny.

Druhou vlastnost, kterou je u fontů třeba ohlídat, je schopnost zobrazovat specifické české znaky, tedy především hlásky s diakritikou. Pokud to dotyčný font neumí, nahradí taková písmena znaky v jiném fontu, což zkazí celkový dojem.

4. VELIKOST PÍSMO

I tady platí, že prezentace musí dobře vypadat nejen při tvorbě, ale především při použití. Především veškerý text musí být čitelný pro všechny. Kvůli tomu je třeba zvolit dostatečnou velikost znaků, výrazně větší, než stačí na

monitoru. Tato velikost by měla být použita pro celou prezentaci, rozhodně ji nelze na každém snímku zvlášť upravovat podle konkrétního obsahu. Při základním nastavení tvorby prezentace v kancelářských programech je vhodné použít písmo minimální velikosti 24, lépe však 26, přičemž v nadpisech by mělo být písmo ještě větší.

5. STRUKTURA

Pokud jde o prezentaci na konkrétní uzavřené téma, je třeba na úvod toto téma nějak představit tím, že vymezíte nejprve základní cíl, obsah a otázky, což zjednodušuje posluchači orientaci. Stejně tak na závěr by mělo být zařazeno shrnutí, jež na tento úvod navazuje tím, že odpovídá na vstupní otázky.

6. TEXT

Cílem prezentace není podat komplexní a ucelený výklad tématu, nýbrž tento výklad, podávaný naživo, vhodně provázet. Text neobsahuje vysvětlení, ale strukturu toho, co chcete vysvětlit a popsat. Proto nemá prezentace obsahovat ucelené popisné věty, ale pouze body. Posluchači, a koneckonců i přednášejícímu, umožňují se ve výkladu orientovat, zároveň stručné body neodvádějí neúměrně pozornost od mluveného slova.

Pochopitelně zcela neakceptovatelná je krajní varianta, kdy přednášející pouze přepíná jednotlivé snímky a doslovně čte jejich obsah.

7. EFEKTY

Efekty mají v prezentaci smysl pouze tehdy, pokud mají jasně vysvětlitelný účel. Proto pro prezentaci na odborné téma platí jednoduché pravidlo: správné množství použitých efektů je velmi blízké nule. Pro tento účel nelze totiž smysluplně zdůvodnit ani pohyblivé či blikající nápisy, ani výbušné přechody mezi snímky. Samoúčelné efekty mohou vzbudit jen dvojí dojem. Buď se autor prezentace s dotyčným programem teprve učí a je nadšený, co všechno se může hýbat, nebo si autor uvědomuje, že obsah prezentace i výkladu je nulový, proto je třeba upoutat pozornost něčím jiným. Ani jedno z toho nelze hodnotit pozitivně.

8. OBRÁZKY

U obrázků je třeba především hlídat jejich přiměřenou velikost, tedy rozlišení. Obrázky s rozlišením výrazně vyšším než to, které zvládne zobrazovací zařízení, na němž budete prezentaci pouštět, Vám zbytečně zvýší velikost souboru, aniž byste tím cokoli získali. Obrázky s nižším rozlišením pak zase mohou působit rušivě, pokud je obraz příliš „kostičkován“. Proto je dobré rozlišení obrázku předem zkontrolovat a případně upravit, což je funkce, kterou zvládá i řada jednoduchých prohlížečů obrázků.

Pokud měníte rozměry obrázku v prezentaci, vždy používejte změnu zadáním velikosti při zachování poměru stran. Když se pokusíte o změnu velikosti potažením za roh, téměř jistě obrázek zdeformujete.

9. GRAFY A TABULKY

Obecně platí, že v prezentaci jsou užitečnější grafy, tabulky kvůli čitelnosti a přehlednosti používejte pouze tehdy, obsahují-li málo položek. I u grafů je třeba dbát na čitelnost všech popisků. Graf samotný musí být popsán tak, aby nesl základní informace i bez dalšího výkladu – co graf zachycuje, jaké veličiny a jaké jednotky.

Vždy je třeba volit správný typ grafu, podle toho, co má zobrazovat. Například pro veličinu měnící se v čase je vhodný čárový graf, jsou-li však časové intervaly proměnlivé, je někdy vhodnější použít graf sloupcový. Srovnávejte-li stejný jev v různých státech, použijte sloupcový nebo řádkový graf. Zobrazuje-li graf podíly, použijte výsečový (koláčový) graf nebo graf sloupcový skládaný s vyznačenými podíly.

10. FORMÁT SOUBORU

Vždy připravujte prezentaci tak, abyste se vyhnuli překvapení při zobrazení na jiném počítači. Soubory, vytvořené v kancelářských programech, jsou sice vzájemně přenositelné a zobrazitelné, ovšem zobrazení nemusí být totožné. Pro prezentaci, kterou budete zobrazovat na jiném počítači, než na kterém byla vytvořena, používejte možnost exportu do formátu pdf, který zachová grafickou podobu výstupu.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PRO TVORBU PREZENTACÍ

1. POMĚR STRAN

vždy podle poměru stran zobrazovací plochy při použití

2. BARVY

vysoký kontrast písma a pozadí

3. FONT

bezpatkový, s českými znaky

4. VELIKOST PÍSMO

čitelná při projekci pro všechny, jednotná pro celou prezentaci

5. STRUKTURA

úvodní vymezení cíle a otázek, závěrečné shrnutí

6. TEXT

stručné body, ne věty

7. EFEKTY

co nejméně

8. OBRÁZKY

přiměřené rozlišení, nedeformované

9. GRAFY A TABULKY

raději grafy, čitelnost a úplnost popisků

10. FORMÁT SOUBORU

pdf pro zachování grafiky